

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΠΑΤΡΙΩΝ»
ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3 Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000

ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

“ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΓΟΝΟΥΣ,,

Οἱ ξένοι ἐκεῖνοι, οἵτινες σαρκάζοντες τὴν προσήλωσιν ἡμῶν εἰς τὴν ἐθνικὴν παράδοσιν, προσεπάθον νὰ ὑπονομεύσωσι τὴν πίστιν ἡμῶν εἰς ἀνάλογον μέλλον καὶ νὰ μᾶς πείσωσιν ὅτι μόνον ὡς φύλακες ἐρειπίων εἶχομεν θέσιν τινα ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ ταύτῃ γωνίᾳ, οἱ ξένοι ἐκεῖνοι μετὰ τὴν νικηφόρον κατάληψιν τῆς Θεσσαλονίκης ἠυδόκησαν τέλος—ὁ Θεὸς γνωρίζει μὲ πόσῃν δυσφορίαν—νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι «ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν ζῶσαν πραγματικότητα.»!

Δόξα εἰς τὸν σωτῆρα Θεόν, ὅστις κατηξίωσε νὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς μὲν εἰς τὴν νίκην, αὐτοὺς δὲ εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀληθείας. Διότι τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔζη καὶ εἰργάζετο καὶ ἐπίστευε κατὰ τοιοῦτον τρόπον κατεχάλυπτον καὶ ἠμφισβήτουν, ὥστε ὀλίγον ἔτι καὶ θὰ παρεπλάνων καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς, ὅτι ἄσκοπος ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ ὑπαρξίς μας καὶ ἀπλοῦν ἐντευχτήριοι τῶν φιλαρχαίων ἢ χώρα μας.

Εὐτυχῶς θεόπεμπτος χεῖρ, κατασχίσασα μετέβαλεν αἴφνης εἰς ράκη τὸ παραπέτασμα τῆς τεχνητῆς ὀμιχλῆς, ἀνέλαμψε δὲ αἰγλήσασα ἡ περὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀλήθεια. Καὶ ἐξέστη ὁ κόσμος βλέπων καὶ θαυμάζων πόσον σφριγῶσαν καὶ νικηφόρον ζῶην περιέχει ἡ δῆθεν νεκρόπολις αὕτη, καὶ πόσον ἐπλανῶντο οἱ ἐπὶ τῶν τάφων τῆς χαράσσοντες σχέδια ἐπιβούλων ἀρπαγῶν καὶ σφετερισμῶν ἀναισχύντων.

Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀληθείας ταύτης δὲν θὰ βραδύνωσι νὰ ἐξαγάγωσι καὶ τὰ στοιχειωδέστατα ἐξ αὐτῆς συμπεράσματα. Σιγὰ σιγὰ θὰ ὁμολογήσωσιν ἐπίσης ὅτι ἂν θαυμάζομεν τῶν προγόνων τὴν δόξαν οὐδέλως ἠρκούμεθα εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἐν στερήσεσι καὶ δοκιμασίαις πικροτάταις εἰργαζόμεθα ὅπως ἀποκτήσωμεν ἰδικὴν μας. Τὸ παρελθὸν οὐδὲν ἄλλο ἦτο δι' ἡμᾶς ἢ τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερον, τὸ ὀδηγῶν τοὺς πόθους ἡμῶν εἰς ἐφάμιλλον μέλλον. Τὸ παρελθὸν ἦτο τῶν προγόνων ἡ μεγαλοπρεπὴς περιουσία, ἣν ἠυλαβούμεθα κυρίως διότι ἔδιδεν ἡμῖν τὸ μέτρον τῶν διὰ τὸ μέλλον δικαίων ἐθνικῶν φιλοδοξιών. Ἀφοῦ οἱ ξένοι ἐζήτουν πρότυπα μιμήσεων ἐκ τῆς προγονικῆς ἡμῶν ἱστορίας πόθεν λοιπὸν ἔπρεπεν ἡμεῖς νὰ τὰ ζητήσωμεν;

«Τὸ παρελθὸν ἀνήκει εἰς τοὺς προγόνους» ὡς ἐκήρυξεν ὁ ἀνὴρ, ὅστις τὸν ὑπέρτατον ἀπέδωκεν εἰς αὐτοὺς φόρον σεβασμοῦ συγκεντρώσας ἐν τῇ ὑπερόχῳ αὐτοῦ διανοίᾳ τὰ διδάγματα καὶ τὰς παραδόσεις, ἵνα παρασκευάσῃ δι' ἡμᾶς ἴδιον μέλλον, ἰδίαν δόξαν, ἰδίαν ἱστορίαν καὶ συνεχίσῃ οὕτω τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὀνείρων τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος, ἅτινα οἱ πρόγονοι ἐκεῖνοι ἀκριβῶς εἶχον εὐχηθῇ εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ ἐβδόμη.

(Λουκ. 8, 41—56).

Κείμενον.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, ᾧ ὄνομα ¹ Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἑτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ² ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνεπνιγον αὐτόν· καὶ γυνὴ οὖσα ³ ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἑτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν ⁴ βίον ⁵ οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ ⁶ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ⁷ ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς· καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τις ὁ ἀψάμενός μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίδουσι καὶ λέγεις τις ὁ ἀψάμενός μου; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἤψατό μου τις ⁸ ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ· ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ⁹ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα· ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἐρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου ¹⁰, μὴ σκύλλῃς τὸν Διδάσκαλον· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φοβοῦ μόνον πίστευε καὶ σωθήσεται· εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰμὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα ἐκκλῖον· δὲ πάντες καὶ ¹¹ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε· μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει· καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν· αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἡ παῖς ἐγείρου· καὶ ἐπέτρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς· καὶ ἀνέστη παραχρῆμα καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδεὶν εἰπεῖν τὸ γεγονός.

Σημειώσεις.

- 1) Ἰάειρος ἐβραϊκὸν ὄνομα = φωτεινός. 2) Ἀ π έ θ ν η σ κ ε ν, ἔπνευσε ἢ τὰ λείψια. 3) Ἐ γ ρ ύ σ ε ι α ἱ μ α τ ο ς — αἱμορροῦσα. 4) Τ ο ν β ί ο ν — πάντα ὅσα εἶχεν. 5) Ο ὁ κ ῖ σ α χ υ σ ε — δὲν ἠδυνήθη. 6) Κ ρ α σ π έ δ ο υ — φοῦντα κραμαμένη εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου. 7) Ἐ σ τ η — ἐθεραπεύθη. 8) Ἐ γ ώ γ ά ρ έ γ ν ω ν — ἠσθάλθην. 9) Ο ὁ κ έ λ α θ ε — τὸν σωτήρα—οὐκ ἐγένετο ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ ἡ τῆς ἐπαφῆς καὶ ἡ θεραπείας. 10) Μ η σ κ ύ λ λ ε — μὴ ἐνόχλει. 11) Ἐ κ ό π τ ο ν τ ο — ἔτυπον τὸ στήθος τῶν εἰς ἐνδείξιν λύπης.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Η ΑΛΗΘΗΣ ΚΑΥΧΗΣΙΣ

Ἐκ τῆς πρὸς Γαλάτας Ἐπιστολῆς Στ'. 11—18

Ὅπως γενναῖος στρατηγὸς μετὰ δικαίας ἐγκαυχήσεως δεικνύει τὰς πληγὰς του, ὡς ἀπόδειξιν τῆς γενναιότητος καὶ τῶν ἀγώνων του κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος, οὕτω καὶ ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος ἐν τέλει τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς ἔλεγεν ἀεγὼ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι μου βασιτάζων. Ταῦτα ἔλεγεν ἵνα ἀποστομώσῃ τοὺς ψευδοδιδασκάλους, οἱ ὅποιοι παρεπλάνουν τοὺς Γαλάτας διὰ τῆς διδασκαλίας περὶ τῆς περιτομῆς, ὡς ἀναγκαίας πρὸς σωτηρίαν τῶν Χριστιανῶν. Ἀποκρούων τὴν ψευδὴ ταύτην διδασκαλίαν ὁ Ἀπόστολος ἐδείκνυνεν ὅτι οἱ ψευδοδιδασκαλοὶ ἤθελον νὰ καυχῶνται ὅτι κατ'ὁρῶντο νὰ περιτέμνωσι τοὺς παραπλανωμένους ὑπ' αὐτῶν.

Εἰς τὴν ψευδὴ καὶ κενὴν ταύτην καύχησιν ὁ Ἀπόστολος προβάλλει τὴν ἰδίαν καύχησιν αἱμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ. Ἀπόδειξις τοῦ ὅτι δικαίως ἐκαυχᾶτο καὶ ὁρθῶς ἠγωνίζετο ἦσαν τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου αἱ ἐπίσημοι πληγαὶ τοῦ μεγάλου καὶ ἐνδόξου ἀγωνιστοῦ.

Μόνον δὲ τοιαύτη καύχησης δύναται νὰ ἔχῃ ἀξίαν τιμῆς. Καύχησης διὰ κατορθώματα καὶ δόξαν ἄλλων οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν ἀλλὰ καὶ πολλὴν φέρει τὴν ζημίαν. Τοῦτο δὲ πασχουσιν ἰδίως οἱ ἐπὶ πατραγαθείᾳ καυχώμενοι, οἱ διὰ τὴν δόξαν καὶ τὰ κατορθώματα τῶν προγόνων ἐπαίρομενοι. Βεβαίως εἶναι δίκαιον ὁ ἀπόγονος νὰ σεμνύνεται διὰ τὴν δόξαν τῶν προγόνων, ἀλλ' ἡ δόξα αὐτῇ ἀνήκει εἰς τοὺς προγόνους καὶ ὄχι εἰς αὐτόν, εἶναι μόνον πνευματικὴ κληρονομία, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει ὑποχρεώσεις ἠθικάς. Ἀπόγονος ἐνδόξου προγόνου δικαιούται νὰ καυχήσῃ μόνον ἐὰν μιμῆται ἐκείνους, ἐὰν τὴν δόξαν ἐκείνων αὐξάνῃ.

Τί δύναμεθα νὰ ὠφελήσωμεν οἱ Ἕλληνες ἐκ τῆς καυχήσεως ἐπὶ τῇ δόξῃ τῶν προγόνων ἐὰν μὴ μιμώμεθα αὐτούς, ἐὰν μὴ πράττωμεν ὅ,τι ἐπιβάλλει ἡ ἐξ ἐκείνων καταγωγὴ; Ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων εἶναι ἀποδεδειγμένον πόσον βλάπτει καὶ ζημιώνει τοιαύτη κενὴ καύχησης, ἐνῷ τὸν αὐτὸν ὠφελεῖ ἡ δικαία καὶ εὐλογος καύχησης συνοδευομένη ὑπ' ἀναλόγων ἔργων, στηριζομένη ἐπὶ ἔργων.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ ἐν τῇ θρησκείᾳ. Πᾶσα καύχησης ἐπὶ τῷ ὅτι τίς ἀπλῶς εἶναι Χριστιανὸς οὐδένα ἔχει λόγον. Βεβαίως πρῶτιστος ὅρος πρὸς σωτηρίαν εἶναι ἡ πίστις, ἀλλ' αὕτη ἀνευ τῶν ἔργων εἶναι νεκρά, οὐδεὶς δύναται νὰ ὠφελήσῃ ἐκ τοιαύτης πίστεως, ἐὰν μὴ ἔχῃ καὶ ἔργα ἀνάλογα. Βεβαίως τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι σπανιότατον ἢ μᾶλλον μοναδικόν, διότι οὐδεὶς ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ὅσον ὁ μέγας ἐκεῖνος Ἀπόστολος. Ἀλλ' ἕκαστος Χριστιανὸς ἔχει καθήκον νὰ ζήσῃ βίον ἀνάλογον πρὸς τὴν πίστιν αὐτοῦ, νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, οὕτως εἰπεῖν, ἐν ἐκνυτῷ, πρὸ πάντων. Διότι ἂν πάντες ζῶμεν κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἀγίας μας θρησκείας συντελοῦμεν εἰς τὴν ἐπικράτησιν αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἡμῶν, ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἐν τῷ ἔθνει. Ὅπως τὸν αὐτὸν ὅταν κατ' ὄνομα μόνον εἴμεθα Χριστιανοὶ καὶ παραμελούμεν τὰ θρησκευτικὰ ἡμῶν καθήκοντα συντελοῦμεν εἰς τὴν χαλάρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ εἰς τὴν ἐξασθένησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν ἡμῖν καὶ ἐκτὸς ἡμῶν.

Εὐτυχὴς δὲ ὅστις δύναται ὄχι μόνον ἐν ἐκνυτῷ νὰ ἐφαρμόζῃ τῆς θρησκείας τὰς ἱερὰς ἀπαιτήσεις, ἀλλὰ καὶ ἀγῶνα

ν' ἀναλαμβάνῃ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως καὶ ἐπικρατήσεως τῆς θρησκείας, ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐπιταγμάτων αὐτῆς. Εὐτυχὴς ἐὰν διεξάγῃ ὑπὲρ τοῦ μεγάλου τούτου σκοποῦ ἀγῶνα ἱερόν, συνεπαγόμενον στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ, θλίψεις καὶ στερήσεις καὶ στενοχωρίας. Ὁ τοιοῦτος δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἀποστολικὴν τοῦ Παύλου καύχησιν, τὴν ἀληθὴ καὶ πραγματικὴν, μετὰ τῆς Χριστιανικῆς ὁμῶς ἐκείνης μετριοφροσύνης, ἥτις ἐχαρκτηρίζει τὸν Ἀπόστολον, τὸν καυχώμενον ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΤΟΤΣΚΑΣ

Ἐφῆς προσέξτε ἐδιδάχθαι πὸ κλέφτικα λημέρια
Κ' ἀκούσα, πῶς ἐρμήνευε Τότσκας τὰ παλληκάρια.
— Παιδιά μ' ἂν θέτε λεβεντιά καὶ ἐλευθερίαν νὰ ζήτε,
Βάλτε τὴν χεῖρα στὴν καρδίαν καὶ σιδήρα στὰ πόδια.
Κρασί ποτὲ μὴν πίνετε, ὕπνο μὴν ἀγαπᾶτε.
Ὁ ὕπνος εἶναι θάνατος καὶ τὸ κρασί εἶναι πλάνος.
Γυρίξ' ὁ Νόκας καὶ τὸν λέγ', λέγει τὸν καπετάνο.
— Μπίζερισαν, ἐσέβησαν Τότσκα τὰ παλληκάρια,
Τῆς νύχτας τὸ περπάτημα, τὸ αὐγῆς τὸ καραοῦλι.
Θέλουν νὰ προσκυνήσουν σ' αὐτὸν τὸν ντυδιτάρη.
Ποῦνε βαλὴς στὰ Γρεβενά, ντερεβένταγας στὰ Χάσια.
— Παιδιά μ' ἂν θέτε κόψω καὶ θέτε νὰ χαθῇτε
Ἐλάτε νὰ σὰς κόψω γὼ καὶ νὰ σὰς παραχώσω,
Νὰ δώσω καὶ μνημόσυνο εἰς ὅλους τοὺς παπάδες.
Ν' ἀκούσουν χωραὶ καὶ χωριά, χωριά καὶ βιλαέτια,
Νὰ ποῦν ὁ Τότσκας λύσσαξε καὶ τραγ' τὰ παλληκάρια.
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, ἡ ἡμιλία βιστοῦσε.
Τὸ καραοῦλ' ἐφώνησε, τὸ καραοῦλ' ἐκράζει:
— Πολλὴ Τουρκία μᾶς ἔρχετε, μπέιδες καὶ ἀγάδες.
— Ἀφῆτέ τους καὶ ἂς ἔρχωνται. Ἐμεῖς τοὺς καρτεροῦμε.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ὅσοι ἐμελέτησαν καὶ παρηκολούθησαν μετὰ προσοχῆς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, παρετήρησαν ὅτι ἀνάλογα καὶ ὅμοια πρὸς τὰ σημερινὰ γεγονότα συνέβησαν εἰς ἡμᾶς καὶ ἄλλοτε πολλάκις. Οὐχὶ ἀπαξ δηλαδὴ τὸ ἔθνος ἡμῶν διὰ πολλὰ καὶ διαφόρους αἰτίαις ὑπῆρξε πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς ἀσθενὲς καὶ ἐξηντλημένον. Ἀλλ' αἴφνης τότε ἐν τῇ καταλλήλῳ στιγμῇ εἰς ἀνὴρ ἐμψυχωθεὶς ἐνεψύχωσεν ἀνεπτέρως καὶ ὠδήγησεν αὐτὸ εἰς τὴν δόξαν καὶ τὴν πολιτικὴν ἀκμὴν. Οὕτω πρὸ τῶν Μηδικῶν ἡ Ἑλλάς ἦτο διηρημένη εἰς πολυάριθμα μικρὰ καὶ ἀσθενῆ πολιτικῶς κρατίδια, τὰ ὁποῖα ἀδιεκρίτως ἀντεπολιτεύοντο ἡ καὶ ἐπολέμουν ἐνίοτε πρὸς ἄλληλα. Ἀλλ' ἰδοὺ αἰφνης ἐπικρέμαται ὁ ἐκ τῶν Περσῶν μέγας κίνδυνος καὶ ἐν τῇ φοβερᾷ στιγμῇ ἐκείνῃ εἰς ἀνὴρ, ὁ Θεμιστοκλῆς παρουσιάζεται εἰς τὸ μέσον, κηρύττει ὅτι ὁ κίνδυνος δὲν ἀποβλέπει μόνον εἰς ταύτην ἡ ἐκείνην τὴν Ἑλληνικὴν πόλιν ἀλλ' εἰς ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὅτι ὅστις δὲν θέλει νὰ συμπολεμήσῃ ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας, θὰ λογισθῇ ἐχθρὸς τῆς Ἑλλάδος κττ., οὕτω δὲ πείθει τοὺς πλείστους εἰς συνεργασίαν καὶ κατορθώνει οὐ μόνον νὰ σώσῃ ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνυψώσῃ καὶ δοξάσῃ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος.

Ὁμοίως ἤμεθα πρὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου διηρημένοι, περιπλεγμένοι εἰς ἐμφυλίους πολέμους καὶ τοσοῦτον πολιτικῶς ἐξησθενημένοι ὥστε οἱ Πέρσαι ἀπέστελλον εἰς τὴν Ἑλλάδα διαταγὰς περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ διοικῶνται αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις. Αἰφνης παρουσιάζεται ὁ Ἀλέξανδρος καὶ μεταχειριζόμενος αὐτοὺς τούτους, οἱ ὅποιοι ἐνομιζόντο διεφθαρμένοι καὶ ἀδύνατοι κατέλαβε καὶ ἐφώτισε διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ πάντα τὸν τότε γνωστὸν κόσμον. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ

κατόπιν κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα πολλάκις, ἦτοι καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου καὶ ἐπὶ τῆς δυναστείας τῶν Ἰσαύρων λεγομένων αὐτοκρατόρων καὶ ἐπὶ τῆς τῶν Μακεδόνων καὶ ἐπὶ τῆς τῶν Κομνηνῶν καὶ ἐπὶ Θεοδώρου τοῦ Δασκάρως καὶ ἐπὶ Βατάτση, ἀνάλογα δὲ εἶναι καὶ τὰ συμβάντα τῷ 1821 καὶ τὰ σημερινά.

Ταῦτα δὲ πάντα μεγαλοφῶνως μαρτυροῦσιν ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος δὲν διεφθάρη, ὅπως οἱ καλοθεληταὶ μας μύριας μέχρι τοῦδε εἶπον καὶ ἐπανελάβον, ἡμεῖς δὲ μωροπίστως τὸ ἐπιστεῦσαμεν, ἀλλ' ὅτι διασφίξει ἀνεκὰθεν δυνάμεις ψυχικὰς μεγίστας, ἦτοι καὶ ἀνδρείαν καὶ φιλοτιμίαν καὶ προθυμίαν, καὶ ἐθελουσίαν καὶ φιλοπατρίαν καὶ πᾶσαν ἀρετὴν, ὅτι δ' ὁμῶς ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ἐκάστοτε ἄρχοντας, οἱ ὅποιοι νὰ εἶναι πεπεισμένοι ὅτι πρᾶγματι ὑπάρχουν ἐν τῷ ἔθνει ἡμῶν αἱ ἀρεταὶ αὗται, καὶ οὕτω νὰ πιστεύωσιν μὲν αὐτοὶ πρῶτοι εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τὸ μέλλον αὐτοῦ, νὰ ἐργάζωνται δὲ ἔπειτα παντὶ σθένει, ἵνα μεταδώσιν καὶ εἰς τὸν λαὸν τὴν πίστιν αὐτῶν ταύτην. Δυστυχῶς δὲν παρουσιάζονται συχνὰ τοιοῦτοι ἄρχοντες, ὁ δὲ πολλὸς κόσμος, μένων ἀνευ ὁδηγοῦ, σφαλλόμενος καὶ ἀποτυγχάνων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τοὺς πόθους αὐτοῦ, καταπίπτει, ἀποβάλλει τὸ θάρρος καὶ τὴν πίστιν εἰς ἐαυτὸν καὶ οὕτω γίνεται εὐκολος λεία τοῦ πρώτου τυχόντος κατακτητοῦ.

Τοῦ κακοῦ τούτου ἐν μόνον δύναται νὰ ὑπάρξῃ φάρμακον, ἡ μελέτη καὶ γνῶσις τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Πάντοτε καὶ πανταχοῦ λαὸς γινώσκων τὴν ἱστορίαν του δύναται καὶ τὰς ἐκάστοτε δεινὰς περιστάσεις ἀσφαλέστερον νὰ κρίνῃ καὶ τὸ μέλλον αὐτοῦ σφαιρότερον νὰ διακρίνῃ. Καὶ ἡμεῖς ἄρα ἂν μελετῶμεν καὶ γινώσκωμεν τὰς τύχας καὶ τὰς πράξεις τῶν πατέρων καὶ προγόνων μας, θὰ δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν καὶ τὰς ἐκάστοτε περιστάσεις ἀκριβέστερον καὶ τὰ κατορθώματα δικαιότερον καθὼς καὶ ὅτι τὰ κεκτημένα ὑπὸ μῆδ' ἑνεᾶς ἐπιβάλλουν τὴν μεγάλην ὑποχρέωσιν εἰς τὰς ἐπομένας, ἵνα πάσῃ δυνάμει ἀγωνίζωνται πῶς καὶ νὰ σώζωσιν καὶ νὰ ἐπαυξάνουν αὐτὰ, εἰ δὲ μὴ, εἶναι πάντοτε δυνατόν καὶ νὰ ἀπολεσθῶσιν ποτὲ ἐκ νέου. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ὡς διδασκαλία καὶ νοουθεσία, οὐχὶ ὡς καύχημα μελετωμένη καὶ θεωρουμένη ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀποδίνει πραγματικῶς μέγα ἀγαθὸν εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν.

ΤΟΥΤΟ ΝΙΚΑ

Εἶπον καὶ οἱ παλαιοὶ ὅτι ἀπαραίτητα εἶναι εἰς πᾶσαν τοῦ βίου ἀνάγκη τὰ χρήματα, μάλιστα δὲ εἰς τὰς πράξεις τὰς πολεμικάς, διότι ἀνευ τούτων οὐδὲν εἶναι δυνατόν νὰ γείνῃ ἐξ ὧν πρέπει (ἀνευ τούτων οὐδὲν ἐστὶ γενέσθαι τῶν δεόντων). Τοσοῦτον δὲ κρίνεται τοῦτο ἀληθές, ὥστε ὁ μέγας Ναπολέων, καὶ τὸ στρατηγικὸν δαιμόνιον αὐτοῦ παρωθῶν, ἐκήρυττεν ὅτι τὸ χρῆμα φέρει εἰς εὐτυχὲς τέλος τοὺς πολέμους. Καὶ ἀληθῶς τὸ πλούσιον εἰς χρήματα κράτος δύναται, πλείστους τῶν πολιτῶν ἔχον ὑπὸ τὰ ὅπλα, ν' ἀσκήσῃ αὐτοὺς ἐνδύον, τρέφον, τᾶριστα ὅπλα καὶ πολεμοφοδίων ἀτελεύτητον ἀφθονίαν παρέχον ἐπὶ χρόνον μακρότατον, ὥστε νὰ ἐξαντλῇ τοὺς ἀντιπάλους. Οὕτω, λέγουσιν, ἠδυνήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἔνεκα τοῦ πλούτου τῆς πόλεως ν' ἀντέσχουν πλεον τῶν εἰκοσιν ἐπτά ἐτῶν κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἐναντίον πάντων σχεδὸν τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀσίας, οὕτως ἠδυνήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι νὰ καταβάλωσι τὸν Περσέα τῆς Μακεδονίας, διότι ἐκεῖνος ὁ αἰσχροῦς φιλάργυρος οὐδὲν ἐδαπάνη, ὑπερὸν δὲ καὶ τοὺς πτωχοὺς λαοὺς τῆς Γαλατίας καὶ τῆς Ἰσπανίας κατέβαλον, ἐπειδὴ αὐτοὶ τῆς Μακεδονίας,

τῆς Συρίας, τῆς Ἀφρικῆς τὸν ἀμύθητον πλοῦτον εἶχον ἀποκείμενον ἐν τοῖς ταμείοις αὐτῶν.

Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη δὲν εἶναι κατὰ πάντ' ἀκριδής. Τί ἦσαν τῶν Ἀθηναίων τὰ πεντακόσια ἑκατομμύρια σημερινῶν δραχμῶν, ἀποκείμενα ἐν τῷ ταμείῳ τῆς πόλεως, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ, ὅτε εἶχον κατ' αὐτῶν τοὺς θησαυροὺς τῶν Σικελιωτῶν καὶ Ἰωνῶν καὶ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν; Ἡ αἰτία τῆς ἀντοχῆς τοῦ δαιμονίου ἄστεος ἦτο ἡ υπερφροσύνη ἡ ἀθηναϊκὴ. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι κατέβαλον τὸν Περσέα ἔνεκα τῆς ἐαυτῶν πολιτικῆς ἀρετῆς καὶ μάλιστα ἐπειδὴ κατ' ἐκείνου ἐδοθήσαν πάντες σχεδὸν οἱ μωρότατοι τότε Ἕλληνες, ὧν τὰς ἐκ μικροφιλοτιμίας ἔχθρας ἐξηρέθιζον οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ πρῶτοι δόγμα πολιτικὸν κηρύξαντες τὸ ἀδιαιρέει καὶ ἄρχει (divide et impera), δι' οὗ ἐγένοντο κύριοι πάσης σχεδὸν τῆς τότε γνωστῆς γῆς. Ὁ Ναπολέων δ' αὐτὸς, ὅτε δισεκατομμύρια ἴσως εἶχε τοῦ κράτους αὐτοῦ καὶ ἡγεῖτο τῆς μεγάλης στρατιᾶς, ἠττήθη ἐν Ῥωσσίᾳ, διότι ἐγκατέλιπεν αὐτὸν ἡ μεγαλοφυΐα ἡ τὴν νίκην μετ' ἄλλων ἀρετῶν δωρομένη, ἐν ᾗ ἐνίκησε τὰς ἐν Ἰταλίᾳ πολυθρῶνλους μάχας ἀγῶνα στρατιώτας, οὓς ἀπὸ τῶν ὁρέων κατεβίβασεν, ὅπου φυγάδες ἐτρέφοντο μὲ τοὺς ἀγρίους καρπούς τῶν δασῶν.

Βεβαίως δύσκολον εἶναι ἀσπλος νὰ ἐπέλθῃ τις ἐναντίον ἐχθροῦ καὶ νὰ καταβάλῃ πάνοπλον ἐκείνον, καίτοι ἀναφέρουσι τὸν Δαυὶδ φονεύοντα τὸν Γολιάθ καὶ τὸν Ἡρακλέα μὲ τὰς χεῖρας πνίγοντα τὸν λέοντα τῆς Νεμεῆας. Ἀλλ' ὁμῶς δὲν εἶναι ἀπαραίτητοι πάντοτε αἱ ὕλικαι δυνάμεις. Πτωχότατα κρατίδια οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες οὐ μόνον ἀντέστησαν πρὸς τὸν κατ' αὐτῶν ἐπερχόμενον κατακλυσμὸν τῆς Ἀσίας ἀλλὰ καὶ ἐδίωξαν τοὺς ἀβροχίτωνας καὶ χυσοφόρους Ἀσιανούς μέχρι τοῦ Εὐρυμέδοντος καὶ μέχρι τοῦ στομίου τοῦ Εὐξείνου, καὶ ὁ θεὸς ἡξέυρει ἂν πρὸ τῆς ἐν Μακρῶν καὶ τῆς ἐν Πλαταιαῖς συρράξεως εἶχον φάγῃ τὴν ξηρὰν τινὸς τεμαχίου ἄρτου οἱ Ἕλληνες πολεμισταί. Δὲν εἶναι δὲ, φαίνεται, ὑπερβολὴ τοῦ Ἀριστοφάνους φέροντος ἐν τινι κωμῳδίᾳ τοῦ τὸν γενναῖον στρατηγὸν Λάμαχον διατάσσοντα τὸν ὑπὲρ τὴν νῆσιν ἐντὸς τοῦ σάκκου τῆς ἐκστρατείας πλὴν τοῦ ἄρτου, καὶ ὀλίγα κρόμμυα.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀντοχὴ τοῦ γένους ἡμῶν ἐν ταῖς ἀνάγκαις. Ὁ ἱστοριογράφος Μένδελσον Βαρδύλδης ὁ φιλελληνικώτατος ἀναφέρει τὴν παροιμίαν ἀπὸ κακοπερνᾶ ὄνος, ἐκεῖ καλοπερνᾶ Ἕλληνα. Ἡ παροιμία αὕτη εἶναι εἰς ἑπαινον καὶ εἰς τιμὴν τοῦ γένους ἡμῶν διότι μαρτυρεῖ ὅτι δὲν γινόμεθα δούλοι τῆς γαστροῦ, ὥστε χάριν αὐτοῦ τοῦ κτηνωδιστοῦ ὁργάνου τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως ν' ἀφανίζωμεν ὅ,τι ἔχομεν θεοειδέστατον, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν τιμὴν. Ἡ ἀντοχὴ αὕτη εἰς τὴν πείναν ἐδείξεν εἰς τὰ ἐκπεπληγμένα ὄμματα τῆς ἀνθρωπότητος τὸ Σοῦλι (1803 καὶ 1822), τὸ Μεσολόγγι (1826) καὶ τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν (1827) ἀποδυνήσκοντα ἐκ πείνης καὶ μὴ καμπτόμενα, χωρὶς νὰ καταντῶσιν εἰς τὸ θηριώδες τοῦ νὰ τρώωσι τὰς σάρκας τῶν νεκρῶν ὅπως οἱ Τούρκοι τῆς Μονεμβασίας καὶ τοῦ Ναυπλίου. Διὰ τοῦτο, ὅπως μᾶς συγκινεῖ ἐπιστολὴ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἀγγέλλοντος ὅτι κατέλαβεν ἐν τῇ Ἰνδικῇ τὴν χώραν τὴν παρὰ γούσαν τὸν λίβανον, οὕτω μᾶς συγκινεῖ καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Διάκου, πορευομένου πρὸς τὴν Ἀλαμάναν, δι' ἧς ἐζητεῖ νὰ στείλῃσιν εἰς αὐτὸν πολεμοφοδία καὶ ἄρτον καὶ ὀλίγας ἐλαίας, ἂν ὑπῆρχον. Διότι καὶ αὕτη ἡ ἐπιστολὴ, ὅπως καὶ ἐκείνη, εἶναι εἰς ὑπερηφανίαν ἐθνικὴν.

Δὲν νικᾷ λοιπὸν ἡ δύναμις τῆς ὕλης μόνη ἀλλὰ καὶ ἡ δύναμις τῆς ψυχῆς, αὕτη μάλιστα. Ὁ Ἀλέξανδρος ὅτ' ἐστράτευε κατὰ τῆς Ἀσίας, δὲν εἶχεν, ὡς ἔλεγεν, εἰμὴ τὰς ἐλπίδας ὡς κεφάλαιον κατὰ δὲ τὸν ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ἀγῶνα οἱ Βόρειοι,

οί φιλελεύθεροι, πτωχοί και γυμνητεύοντες υπερίσχυσαν κατά τῶν Νοτίων πλουσιωτάτων, τὴν διοίκησιν καὶ τὰ ταμεία κατεχόντων καὶ τὸν στρατὸν διοικούντων καὶ τὸν στόλον. Καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι αἰτία τῆς ὑπεροχῆς ἡ ἀγία θεότης, ἡ ἐλευθερία, ἡ παρεχόμενη εἰς τοὺς μαζύρους δούλους, ἀνθρώπους ὅπως οἱ λευκοί.

Καὶ ἤθελε μὲν εἶναι ὅπως ἀνόητον νὰ δισχυρισθῇ τις ὅτι ἀνευ χρημάτων εἶναι δυνατόν νὰ συντελεσθῇ τι σπουδαῖον ἐν ταῖς πολιτείαις, πόλεμος μάλιστα περὶ τῶν ὅλων. Παράδειγμα δ' ἔχομεν τὴν Μεγάλην Ἐπανάστασιν μας· διότι κατ' αὐτὴν πολλάκις καὶ οἱ στρατοὶ τῆς ξηρᾶς ἐξ ἀνδρῶν πτωχοτάτων ἀποτελούμενοι, οἵτινες ἐπὶ ἔτη δὲν εἶχον καλλιεργήσῃ τὴν γῆν ἕνεκα τῶν ἐπιδρομῶν καὶ τῶν εἰσβολῶν τῶν Τούρκων, καὶ ὁ στόλος ἔχων τὰ πληρώματα ἐκ ναυτῶν, οἵτινες ἐπὶ ἔτη ὡσαύτως δὲν εἶχον κερδήσῃ οὐδὲ ἓνα ναῦλον, δυσκόλως καὶ βραδέως ἐξεστράτευον καὶ ἐκ τούτου ἔσχομεν πολλὰς καὶ δεινὰς συμφορὰς ἐν τῷ ἀγῶνι ἐκεῖνω. Ἀλλ' ἤθελεν εἶναι κατὰ πάντα μωρότατον ν' ἀποφνῆθῃ τις ὅτι μόνον ὁ ὕλικός δόκος κατὰγει τὴν νίκην, τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν μέσων ἡ ἀφθονία. Διότι δώδεκα χιλιάδες καὶ ἑνεακόσιοι ἦσαν οἱ μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου ἐκστρατεύσαντες Ἕλληνες, καὶ ὅμως τοσοῦτοι ὄντες αὐτοὶ κατεδίωξαν εἰς τὰ Κούναξα καὶ μετὰ τὸν φόνον τοῦ Κύρου τὴν βασιλικὴν στρατιάν (1,200,000, ὡς ἐλέγετο) καὶ ἐγκαταλειφθέντες μόνοι, ἐπέρασαν ποταμούς ἀδιαβάτους καὶ ἐν χειμῶνι τὰ χιονοσκεπῇ ὄρη τοῦ Κουρδιστάν ἀπαύστως μαχόμενοι κατὰ δεκάδων μυριάδων πολεμιστῶν βασιλικῶν καὶ λαῶν πολεμικῶν καὶ ἐπανῆλθον σωθέντες οἱ πλείστοι καὶ καταγελῶντες τῆς γιγαντιαίας δυνάμεως τοῦ βασιλέως τῆς Ἀσίας. Πόσους εἶχεν ὁ Βελισάριος ἐν τῇ μάχῃ τῆς Δάρρας; (Πάτρια ἔτος Η'. ἀρ. 17) Εἴκοσι πέντε χιλιάδας μόνον ἀπέναντι διπλασίων, ὧν ἐστρατήγει ὁ ὑπεροπτικὸς Περσὴς μισράνης (ἀρχιστράτηγος) τῶν Περσῶν, οἵτινες ὡσαύτως ἀγέρωχοι ἐπορεύοντο κατὰ τῶν ἡμετέρων, διότι πολλάκις εἶχον νικήσῃ αὐτούς, καὶ πρὸ μικροῦ παρὰ τὸ Μίνδουος τεῖχος. Καὶ ὅμως ἕνεκα τῆς σοφῆς διατάξεως τῆς μάχης ὑπὸ τοῦ Βελισαρίου καὶ τῶν γενναίων λόγων, οὓς εἶπεν ἐκεῖνος εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν, ἐνίκησαν οἱ χριστιανοί.

Οἱ λόγοι οὓς εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατευμάτων, λόγοι ἀναφερόμενοι οὐχὶ εἰς τὰ λάφυρα καὶ εἰς τὴν αἵματοποσίαν τῶν ἐχθρῶν καὶ εἰς τὴν ἀρπαγὴν τῶν χαρμενίων τῶν Περσῶν (περὶ αὐτῶν θὰ ὠμίλησε μόνον εἰς τοὺς ἐπὶ μισθῷ συστρατευομένους Μασσαγέτας καὶ Ἑρούλους), ἀλλ' εἰς τὸ μεγαλεῖον τοῦ κράτους καὶ εἰς τὴν ἀγίαν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἐκέρδησαν τότε τὴν νίκην. Διότι, ὅπως τότε, καὶ πάντοτε νικῶσιν αἱ ἰδέαι, τῆς ψυχῆς τὰ ὑψηλὰ προ-

νήματα, ἂν ἄσπιλα ὅπως καὶ ὅπως ἀγὰ κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως δυνατόν διατηρῶνται.

Περὶ τούτου καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν (Πάτρια, ἔτος Θ' ἀρ. 11. «Τίς νικᾷ; αἱ ψυχαὶ ἢ τὰ σώματα;») νῦν δὲ διὰ τὰς νίκας ἡμῶν, ἃς μὲ στεφάνους χρυσαυθεῖς φαίδρα περιβάλλει ἡ μαρμαρόεσσα αἴγλη τῆς ἀθανασίας, οὐχὶ μόνον τὸ ὑπέροχον πυροβολικόν, ἀλλὰ μάλιστα τῆς ψυχῆς τὰ συναισθήματα εἶναι τὰ πλέκοντα τοὺς στεφάνους τούτους, ἡ ἀδελφικὴ στοργὴ τῶν ἀξιωματικῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας καὶ τούτων ἡ ἀφοσίωσις πρὸς ἀπτοήτους ἀνωτέρους αὐτῶν ἡ σοφὴ στρατηγία, ἡ τάξις, ἡ εὐπειθεῖα, ἡ ἀνδρεία, ἡ μεγαλουργὸς πολιτικὴ διοίκησις, ἡ εἰς τὸν Χριστὸν πίστις μάλιστα, ἥτις ἔχει χαράξῃ ἐπὶ τοῦ ἀδάμαντος τῆς ψυχῆς αὐτῶν ἀνεξίτηλα τὰ ἔγγραμματα ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ.

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἐδομάδα.

«Θέλει συντελεσθῇ τὸ ἀτελὲς ἔργον ἐὰν καὶ τῶν νιδῶν τὰς ψυχὰς θεορμάνῃ ἡ Πίστις, ἥτις ἐθέρμανε τὰς τῶν δειμνήστων αὐτῶν πατέρων.»

Ν. Δραγούμης.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ν. Χ. Εὐλόγετο μὲν οὖν αἱ γνώμαι κατ' ἀρχὴν προσέρχονται μόνον ἐξ ἀναδημοσιεύσεως ἐκ λόγων ἢ ἔργων· εἰς τὰ ἐν τῷ καταλόγῳ πρόσωπα παρακαλοῦμεν νὰ ἐξυκολουθῇτε δίδοντες τὰ φυλλα διότι εἰς ἓνα ἑκάστον εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποστολή.—Ν. Π. Κ α λ ἄ μ α ς Δι' ἀναδιφήσεως τῶν παρελθόντων φύλλων δύνασθε νὰ ἴδῃτε ὅτι ἐπὶ διμηνίαν ὀλόκληρον μόνον τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ δωρεὰς εἶχον μὲν πρὸς δημοσίευσιν εἰς ἀντίκρουσιν εἰκοσαπλασίας δαπάνης.—Κ. Σ. Γ α Ὑ ρ ι ο ν, Ν. Κ. Φ ι λ ι π π ο Ὑ π ο λ ι ν. Ὅταν τὸ ταχυδρομεῖον ἐπιστρέφει ἡμῖν φύλλα ἀλλαξάντων κατοικίαν ἢ διαμονὴν διαγράφομεν ἀμέσως αὐτοὺς ὡς μὴ εἰδοποιήσαντας.—Κ. Ν. Κεῖπτάουν Σ. Δ. Κ ἄ ρ π α θ ο ν Χ. Σ. Ρ ὁ δ ο ν Γ. Α. Π. Γ Ὑ θ ε ι ο ν Δ. Ν. Μ. Τ ε ρ γ ε σ τ η ν Σ. Μ. Μ α σ σ α λ ἰ α ν. Ζητηθέντα πρὸς συμπλήρωσιν ἀπεστάλησαν.

Πᾶσα ἀποστολὴ πρὸς τὴν Ἑταιρείαν ἀπευθύνεται

Τῷ κ. Ἰωάν. Μ. Δαυδέογν

Διευθυντῇ τῶν Πατρῶν

Ὁδὸς Νικηφόρου 3 Α.

Εἰς Ἀθήνας.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κεφάλαιον δρ. 5.000.000

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις. Ὑποκαταστήματα ἐν Πειραιεῖ, Ἀργεῖ, Πάτραις, Ναυπλίῳ, Πύργῳ, Κερκύρᾳ, Κεφαλληνίᾳ, Διγίῳ καὶ Ἀμαλιάδῃ.

Ταμιευτήριον μέχρι 5.000 δρ. 4 ο) εἰς πρώτην ζήτησιν. 5 ο) μετὰ ἐν ἔτος.

Τόκοι καταθέσεων.

3 1/2 ο) ἀπόδοσις εἰς πρώτην ζήτησιν
4 ο) " μετὰ τρεῖς μῆνας
4 1/4 ο) " μετὰ ἕξ μῆνας
4 1/2 ο) " μετὰ ἓν ἔτος
5 ο) " μετὰ δύο ἔτη
5 1/2 ο) " μετὰ τρία ἔτη καὶ πλέον
Καταθέσεις εἰς χρυσὴν κατὰ 1/10 ο) ἐλιγώτερον

«ΑΝΑΤΟΛΗ»

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρεία Ζωῆς

ἐδρεύουσα ἐν Ἀθήναις.

Ἑταιρικὸν κεφάλαιον 2,000,000 φρ.

Ὁδὸς Σταδίου ἀριθ. 14.

Δέχεται ἀσφαλείας τῶν ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνων καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῶν ἐχθροπραξιῶν τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος στρατιωτικῶν ὅσον καὶ τῶν λοιπῶν κληθέν-

των ὑπὸ τὰ ὅπλα πολιτῶν ἀποζημιώνουσα τὰς οἰκογενεὰς των.

Τὸ ἀσφάλιστρον ἐκανετίσθη εἰς 4 ο) ἐπὶ τοῦ ἀσφαλιζομένου κεφαλαίου κατὰ τριμηνίαν ἀπὸ τῆς ἐξάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν. Οὐδεμίαν διατύπωσιν ἀπαιτεῖται οὐδὲ ἰατρικὴ ἐξέτασις διὰ τὴν πραγματοποιήσιν μιᾶς τοιαύτης ἀσφαλείας.

Οἱ βουλούμενοι νὰ ἀσφαλισθῶσι δύνανται νὰ διενεργῶσι τὴν ἐγγραφὴν των εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' αἰοῦ δῆποτε συγγενοῦς ἢ ἀντιπροσώπου των.

Διευθυνεῖς πληροφορίαι παρέχονται εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῆς ἑταιρείας ὁδὸς Σταδίου ἀριθ. 14.